

**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap**

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Hogeschool Utrecht
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 85397
3508 AJ UTRECHT

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
28143987
Uw brief van
31 maart 2021

Datum 20 mei 2021
Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo-masteropleiding Transities en
Stakeholder Engagement

Bijlagen
1

Als u belang hebt bij dit besluit, dan kunt u hiertegen binnen 6 weken, gerekend vanaf de verzenddatum, bezwaar maken. Stuur uw bezwaarschrift naar DUO, Postbus 30205, 2500 GE Den Haag. U kunt uw bezwaar ook digitaal indienen op www.bezwaarschriftenocw.nl.

Geacht college,

Met de brief van 31 maart 2021, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 1 april 2021, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo-masteropleiding Transities en Stakeholder Engagement als bekostigde opleiding te verzorgen in Utrecht.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 10 mei 2021, kenmerk 2021/029, negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om de hbo-masteropleiding Transities en Stakeholder Engagement als bekostigde opleiding te verzorgen in Utrecht.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag niet voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

28143987

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and lines, positioned above the name F.A. Hofman.

F.A. Hofman

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies Nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding Hogeschool Utrecht Voltijd hbo master Transities en Stakeholder Engagement Utrecht	2021/029	10/05/2021

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 01/04/2021 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Hogeschool Utrecht om de hbo master Transities en Stakeholder Engagement als bekostigde opleiding te verzorgen te Utrecht (brief van 31/03/2021). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van de Hogeschool Utrecht om de hbo master Transities en Stakeholder Engagement als bekostigde opleiding te Utrecht te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

De aanvrager wil de hbo master Transities en Stakeholder Engagement in Utrecht aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige hbo master in het Croho onderdeel Gedrag en maatschappij. De opleiding omvat 60 EC en wordt in voltijdvorm aangeboden.

De opleiding leidt professionals op die bestuurders en managers van bedrijven, publieke organisaties en samenwerkingsverbanden ondersteunen bij maatschappelijke transitie en de uitdagingen die dit voor deze organisaties met zich meebrengt. Hiervoor worden studenten

opgeleid om de sociale dynamiek en interactie rondom een maatschappelijk vraagstuk te monitoren, analyseren en regisseren. De studenten wordt hierbij zowel een regisseursrol als interactierol in sociale interacties geleerd in vakken die gericht zijn op leerlijnen omtrent het identificeren van stakeholders en het analyseren, faciliteren en evalueren van interacties. De opleiding is toegankelijk voor hbo en wo bachelors. Studenten van de opleiding worden opgeleid tot stakeholder engagement specialist die kunnen functioneren als analist, initiator en begeleider van netwerkvorming en als ontwikkelaar van multistakeholder interacties die gerelateerd zijn aan complexe maatschappelijke vraagstukken.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie niet aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling. De kern van de afwijzing berust op de constatering dat de aanvrager niet heeft aangetoond dat er een arbeidsmarktbehoefte bestaat aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

Beoordeling criterium a

De aanvrager stelt dat de hbo master Transities en Stakeholder Engagement aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte beroept de aanvrager zich op de prognoses voor opleidingstypen zoals deze zijn opgenomen in het AIS van het ROA en adhesiebetuigingen van elf partijen uit het werkveld. De kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte wordt door de aanvrager onderbouwd op basis van de 'Taakopdracht sectorale verkenning hoger economisch onderwijs 2020-2021' (2020) van de Vereniging Hogescholen, het rapport 'De platformeconomie: hoe laten we het werken?' (2019) van MKB-Nederland en VNO-NCW, de resolutie 'Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development' (2015) van de Verenigde Naties, het rapport 'Multi-stakeholder engagement in 2030 Agenda implementation: a review of Voluntary National Review Reports (2016-2019)' (2020) van het Departement van Economische en Sociale Zaken van de Verenigde Naties, het rapport 'NIDAP B2C monitor LLO doelgroep Hoger Onderwijs 2020' (2020) van het NIDAP en de Hogeschool Utrecht, het boek 'Omwenteling' (2017) van Jan Rotmans en het rapport 'Met kennis van gedrag beleid maken: synopsis van wrp-rapport 92' (2014) van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid. De commissie is van mening dat van de bovenstaande bronnen die worden aangehaald in het kader van de kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte enkel het rapport 'NIDAP B2C monitor LLO doelgroep Hoger Onderwijs 2020' (2020) van het NIDAP blijkt geeft van een arbeidsmarktbehoefte en dat de overige bronnen blijken geven van een maatschappelijke behoefte. De commissie overweegt hiertoe omdat er in deze bronnen wordt gesproken over een behoefte aan het doorvoeren van maatschappelijke transitie en uitdagingen, stakeholder-interacties en interdisciplinair onderwijs. Er blijkt in de ogen van de commissie echter niet hoe deze behoeftes op de arbeidsmarkt in Nederland worden gerealiseerd. De commissie kan als zodanig geen arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding uit deze bronnen afleiden. Deze bronnen worden daarom bij de beoordeling van de maatschappelijke behoefte besproken.

De aanvrager beschouwt vier opleidingstypen die zijn opgenomen in het AIS van het ROA als verwant aan de voorgenomen opleiding Transities en Stakeholder Engagement, zijnde het opleidingstype master taal en cultuur, het opleidingstype master communicatie en journalistiek, het opleidingstype master sociale en maatschappijwetenschappen en het opleidingstype master management, bedrijfs- en personeelwetenschappen. De commissie neemt de opleidingstypen master taal en cultuur en master sociale en maatschappijwetenschappen niet mee in de onderstaande overweging omdat hier geen verwante opleidingen in zijn opgenomen.

De commissie acht het opleidingstype master management, bedrijfs- en personeelwetenschappen het meest relevant omdat hierin verwante opleidingen zoals de hbo master Interdisciplinary

Business Professional en de wo masters Public Administration en Beleid, Communicatie en Organisatie zijn opgenomen. ROA typeert de vooruitzichten in 2024 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als redelijk en verwacht enige knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie Tabel 1).

Tabel 1. Arbeidsmarktprognose opleidingstype master management, bedrijfs- en personeelwetenschappen

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Gem. jaarlijks		Typering
				Totaal % 6 jr.	%	
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte uitbreidingsvraag tot 2024		8800	4	0.7	gemiddeld
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte vervangingsvraag tot 2024		23600	11	1.8	laag
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte baanopeningen tot 2024		32400	16	2.4	laag
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2024		42700	21	3.2	gemiddeld
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2024	1.05				enige
> > Master - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2024	1.05				redelijk

Bron: ROA AIS

Daarnaast acht de commissie het opleidingstype master communicatie en journalistiek relevant omdat de verwante wo masters Communicatiewetenschap, Communication Studies en Communication, Health and Life Sciences hierin zijn opgenomen. ROA typeert de vooruitzichten in 2024 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als matig en verwacht vrijwel geen knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie Tabel 2).

Tabel 2. Arbeidsmarktprognose opleidingstype master communicatie en journalistiek

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Gem. jaarlijks		Typering
				Totaal % 6 jr.	%	
> > Master - communicatie en journalistiek	verwachte uitbreidingsvraag tot 2024		1100	5	0.8	gemiddeld
> > Master - communicatie en journalistiek	verwachte vervangingsvraag tot 2024		1500	6	1	erg laag
> > Master - communicatie en journalistiek	verwachte baanopeningen tot 2024		2600	11	1.7	laag
> > Master - communicatie en journalistiek	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2024		6500	28	4.1	hoog
> > Master - communicatie en journalistiek	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2024	1.15				vrijwel geen
> > Master - communicatie en journalistiek	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2024	1.15				matig

Bron: ROA AIS

De commissie concludeert dat het ROA de toekomstige arbeidsmarkt voor de opleidingstypen die relevant zijn voor de onderhavige opleiding typeert als matig tot redelijk.

De aanvrager beroept zich vervolgens op elf adhesiebetuigingen van werkveldpartijen vanuit het gehele land. De ondertekenaars van de adhesiebetuigingen zijn in de bijlagen van het dossier vermeld. De adhesiebetuigingen zijn gebaseerd op een standaardtekst en zijn op één na niet gedateerd. De gedateerde adhesiebetuiging is getekend op 24 februari 2021. Zes van de ondertekenaars noemen een verwacht aantal baanopeningen binnen hun organisatie waar afgestudeerden van de voorgenomen opleiding voor in aanmerking zouden komen. Deze schatting komt neer op 44 tot 79 vacatures in de komende vijf jaar. 20 tot 50 van deze geschatte baanopeningen komen bij één werkveldpartij vandaan. In vier van de vijf resterende adhesiebetuigingen is het kader in de standaardtekst waar het aantal vacatures vermeld kon worden ongewijzigd terug te vinden. De commissie concludeert dat de adhesiebetuigingen een geringe positieve indicatie geven van een behoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte wordt door de aanvrager onderbouwd op basis van het rapport 'NIDAP B2C monitor LLO doelgroep Hoger Onderwijs 2020' (2020, p. 60; 69; 77) van het NIDAP en de Hogeschool Utrecht. Dit rapport is gebaseerd op marktonderzoek in het tweede en derde kwartaal van 2020 waarbij 4466 professionals een survey hebben ingevuld over de kennis en vaardigheden die zij verwachten te moeten verwerven of verbeteren. De aanvrager stelt dat de respondenten zeggen in het algemeen behoefte te hebben aan leeronderwerpen zoals coaching, projectmanagement, digitalisering en data-analyse. Deze sluiten aan op de regisseursrol en interactierol waar de voorgenomen opleiding voor opleidt.

De aanvrager geeft aan dat het rapport niet verwijst naar een specifieke beroepsgroep waar studenten van de voorgenomen opleiding voor worden opgeleid en verwijst daarom naar arbeidsmarktsectoren waar afgestudeerden in zouden kunnen werken. Hierbij wordt allereerst verwezen naar de sector Natuur, Techniek en Bouw, waar circulaire economie/verduurzaming en digitale transformatie als belangrijke ontwikkelingen worden genoemd. In de sector Zorg en Welzijn is te zien dat levensstijlverandering een belangrijke maatschappelijke ontwikkeling is en dat er in de afgelopen jaren veel veranderingen in het werkproces zijn geweest voor dit beroepssegment.

De commissie is van mening dat de gesignaleerde veranderingen in de arbeidsmarkt zo breed zijn dat deze niet aan een bepaalde opleiding kunnen worden gekoppeld. Daarnaast vindt de commissie dat de bron voornamelijk ontwikkelingen vanuit de werknemers signaleert en als zodanig slechts blijkt geeft van een kwalitatieve opscholingsbehoefte met betrekking op de voornoemde leeronderwerpen. Rekening houdend met het feit dat de aanvraag ziet op een voltijdopleiding en niet op een deeltijdopleiding waarbij sprake is van opscholing van zittende werknemers, concludeert de commissie dat deze bron geen blijkt geeft van een arbeidsmarktbehoefte.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvrager niet heeft aangetoond dat er een arbeidsmarktbehoefte bestaat aan de voorgenomen opleiding Transitie en Stakeholder Engagement. De commissie overweegt hierbij dat de prognoses in het AIS van het ROA een redelijk tot matig beeld geven van de arbeidsmarktbehoefte, de adhesiebetuigingen slechts een geringe kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte aannemelijk maken en dat het rapport 'NIDAP B2C monitor LLO doelgroep Hoger Onderwijs 2020' van het NIDAP en de Hogeschool Utrecht geen blijkt geeft van een arbeidsmarktbehoefte aan de voorgenomen opleiding.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

De aanvrager beargumenteert de maatschappelijke behoefte aan de hand van de volgende bronnen: de 'Kennis- en Innovatieagenda 2018-2021: Maatschappelijke uitdagingen en sleuteltechnologieën' (2017) van Topsectoren Nederland, de Strategische Agenda's Hoger Onderwijs en Onderzoek 'De Waarde(n) van weten' (2015) en 'Houdbaar voor de Toekomst' (2019) van het ministerie van OCW, het onderzoek 'The tectonics of skills: measuring the evolution of our skills landscape' (2019) van PWC, het 'Trendrapport 2020' (2020) van Startpeople, de actualisatie van het opleidingsprofiel Communicatie (2019) door het Landelijk Overleg

Communicatie Opleidingen, de website 'nwo.nl/onderzoeksprogrammas/creatieve-industrie/transities-en-gedrag' en het rapport 'Topsector Creatieve Industrie: NWO-bijdrage 2018-2019' (2018) van het NWO, het rapport 'An agenda for sustainability transitions research: State of the art and future directions' (2019) van de Sustainability Transitions Research Network, het rapport 'Professionele Masters: van toegevoegde waarde' (2016) en 'Professionals voor morgen: Strategische agenda Vereniging Hogescholen 2019 - 2023' (2019) van de Vereniging Hogescholen en het rapport 'NIDAP B2C monitor LLO doelgroep Hoger Onderwijs 2020' (2020) van het NIDAP en de Hogeschool Utrecht.

De commissie is van mening dat de website 'nwo.nl/onderzoeksprogrammas/creatieve-industrie/transities-en-gedrag' en het rapport 'Topsector Creatieve Industrie: NWO-bijdrage 2018-2019' (2018) van het NWO, het rapport 'An agenda for sustainability transitions research: State of the art and future directions' (2019) van de Sustainability Transitions Research Network blijken geven van een wetenschappelijke behoefte. Deze worden daarom buiten beschouwing gelaten bij de beoordeling van de maatschappelijke behoefte.

De aanvrager heeft ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte tevens verwezen naar de 'Taakopdracht sectorale verkenning hoger economisch onderwijs 2020-2021' (2020) van de Vereniging Hogescholen, het rapport 'De platformeconomie: hoe laten we het werken?' (2019) van MKB-Nederland en VNO-NCW, de resolutie 'Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development' (2015) van de Verenigde Naties, het rapport 'Multi-stakeholder engagement in 2030 Agenda implementation: a review of Voluntary National Review Reports (2016-2019)' (2020) van het Departement van Economische en Sociale Zaken van de Verenigde Naties, het boek 'Omwenteling' (2017) van Jan Rotmans en het rapport 'Met kennis van gedrag beleid maken: synopsis van wrr-rapport 92' (2014) van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid. De commissie is van mening dat deze bronnen blijken geven van een maatschappelijke behoefte en bespreekt deze daarom hier.

De aanvrager begint met het beschrijven van diverse maatschappelijke uitdagingen aan de hand van de 'Kennis- en Innovatieagenda 2018-2021: Maatschappelijke uitdagingen en sleuteltechnologieën' (2017, p. 13; 17-26) van Topsectoren Nederland. Voorbeelden van maatschappelijke problemen zijn de overgang naar een duurzame circulaire economie, uitdagingen op het gebied van veiligheid en de interactie tussen mens en techniek. Dergelijke opgaven vragen om een aanpak die de rol van ontwikkelingen van mensen in transitie voorop stelt. De aanvrager betoogt dat stakeholder engagement professionals een belangrijke schakel zullen vormen tussen mensen en organisaties en mensen en techniek. In de Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 'Houdbaar voor de Toekomst' (2019, 26; 71-2) van het ministerie van OCW wordt ook gesteld dat de samenleving en arbeidsmarkt transformeren. Een veel genoemd voorbeeld van een dergelijke transformatie is digitalisering, dat er voor zorgt dat beroepen in hoog tempo veranderen en er nieuwe beroepen bijkomen. Deze transitie hebben invloed op de eisen die aan afgestudeerden worden gesteld. Deze verschuiving van vaardigheden komt ook naar voren in het onderzoek 'The tectonics of skills: Measuring the evolution of our skills landscape' (2019, p. 7-8) van PWC en het 'Tendrapport 2020' (2020, p. 10) van Startpeople. Deze focus op ontwikkeling in onder meer het vakgebied communicatie heeft er toe geleid dat er in de actualisatie van het opleidingsprofiel Communicatie (2019) door het Landelijk Overleg Communicatie Opleidingen rekening is gehouden met ontwikkelingen op het gebied van technologie, gedragswetenschappen en digitalisering. De commissie concludeert dat maatschappelijke transitie grote effecten hebben op de ontwikkelingen voor professionals en constateert dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding kunnen helpen met het versoepelen van deze transitie op verschillende niveaus.

Op basis van het rapport 'Professionele Masters: van toegevoegde waarde' (2016) en 'Professionals voor morgen: Strategische agenda Vereniging Hogescholen 2019 - 2023' (2019, p. 7; 10; 19) van de Vereniging Hogescholen en de Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 'De Waarde(n) van weten' (2015, p. 43) van het ministerie van OCW betoogt de aanvrager dat er een landelijk beleid wordt gevoerd om meer hbo masteropleidingen te ontwikkelen. Hierbij is het belangrijk dat hogescholen hun masterportfolio kunnen uitbreiden met

opleidingen met een beroepsgerichte oriëntatie. Het wordt tevens gesteld dat de ontwikkeling van masteropleidingen de instroom van vwo'ers in het hbo zou kunnen bevorderen. Op basis van het rapport 'NIDAP B2C monitor LLO doelgroep Hoger Onderwijs 2020' (2020, p. 35) van het NIDAP en de Hogeschool Utrecht stelt de aanvrager dat 31% van de survey-respondenten met een hbo vooropleiding een hbo master zouden willen volgen tegenover 17% die een wo master willen volgen. De commissie concludeert dat er een maatschappelijke behoefte staat aan een groei van het aanbod van hbo masteropleidingen en dat de voorgenomen opleiding mede in deze behoefte kan voorzien.

De aanvrager beroept zich tevens op de 'Taakopdracht sectorale verkenning hoger economisch onderwijs 2020-2021' (2020, p. 1) van de Vereniging Hogescholen, waarin wordt gesteld dat het economische opleidingsaanbod van de hogescholen toekomstbestendig moet worden gemaakt met het oog op ontwikkelingen in het werkveld. Hiervoor moeten studenten worden opgeleid om de sector duurzaam te maken en is onder meer het samenwerken met professionals uit andere disciplines een voorwaarde. De aanvrager beargumenteert dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding kunnen helpen bij het stimuleren van deze samenwerking.

De aanvrager beroept zich vervolgens op het rapport 'De platformeconomie: hoe laten we het werken?' (2019, p. 8-10) van MKB-Nederland en VNO-NCW, waarin wordt gepleit voor een transitie naar een platformgedreven economie. Ook bij deze transitie is het bouwen van consensus en draagvlak voor een dergelijke transitie noodzakelijk om het vertrouwen in de platformeconomie te verhogen. De aanvrager stelt dat de voorgenomen opleiding studenten opleidt om dit draagvlak op te bouwen. De commissie is het met de stelling van de aanvrager eens.

De aanvrager stelt op basis van de resolutie 'Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development' (2015) van de Verenigde Naties dat er door de lidstaten van de Verenigde Naties een agenda is vastgesteld die zeventien Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen vastleggen. De aanvrager stelt dat zes van deze doelen aansluiten bij de context waar afgestudeerden van de voorgenomen opleiding gaan opereren, omdat er complexe maatschappelijke en bestuurlijke uitdagingen op zullen komen door transities op het gebied van onder meer gezondheidszorg en klimaat. Hierbij wordt ook door de Verenigde Naties het belang van samenwerking tussen verschillende stakeholdergroepen benadrukt. Dit komt onder andere naar voren in het rapport 'Multi-stakeholder engagement in 2030 Agenda implementation: a review of Voluntary National Review Reports (2016-2019)' (2020) van het Departement van Economische en Sociale Zaken van de Verenigde Naties, waarin een overzicht wordt gegeven van de huidige status van stakeholder engagement met betrekking tot de duurzaamheidsdoelen en de lessen die op basis daarvan zijn getrokken. De commissie concludeert dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan het verbeteren van stakeholder engagement in relatie tot de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen en dat dit een positieve indicatie geeft van een maatschappelijke behoefte aan de voorgenomen opleiding.

Vervolgens stelt de aanvrager op basis van het boek 'Omwenteling' (2017, p. 16) van Jan Rotmans dat er een gebrek is aan multidisciplinaire opleidingen. Ten slotte betoogt de aanvrager aan de hand van het rapport 'Met kennis van gedrag beleid maken: synopsis van wrp-rapport 92' (2014, p. 9-10) van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid dat er beter beleid kan worden gevormd als er meer aandacht komt voor gedragseconomische en psychologische kennis. De commissie concludeert dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding inderdaad multidisciplinair worden opgeleid en dat de opleiding aandacht besteedt aan gedragseconomische en psychologische kennis.

De commissie concludeert dat de aanvrager heeft aangetoond dat er een maatschappelijke behoefte bestaat aan de voorgenomen opleiding Transities en Stakeholder Engagement.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke behoefte, maar niet op een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet niet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de

Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 01/04/2021 is op de website van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van de Hogeschool Utrecht om de hbo master Transities en Stakeholder Engagement in Utrecht aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

De aanvrager acht de wo masteropleiding Management, Policy Analysis and Entrepreneurship in the Health and Life Sciences (Vrije Universiteit Amsterdam) verwant aan de voorgenomen opleiding. Daarnaast beschouwt de aanvrager de wo masteropleiding Public Administration van de Erasmus Universiteit verwant vanwege de daarin opgenomen specialisaties Governance en Management van Complexe Systemen en Governance and Management in the Public Sector.

De commissie is van mening dat van de voornoemde opleiding de volgende sterk verwant is aan de voorgenomen opleiding: wo masteropleiding Public Administration (Erasmus Universiteit, Universiteit Leiden en Universiteit Twente). De commissie is verder van mening dat de volgende opleidingen ook sterk verwant zijn aan de voorgenomen opleiding: de hbo master Interdisciplinary Business Professional (Hanzehogeschool Groningen) en de wo masters Beleid, Communicatie en Organisatie (Vrije Universiteit Amsterdam), Bestuurs- en Organisationswetenschap (Universiteit Utrecht), Bestuurskunde (Radboud Universiteit, Tilburg University en Vrije Universiteit Amsterdam), Communicatiewetenschap (Radboud Universiteit, Universiteit van Amsterdam en Vrije Universiteit Amsterdam), Communication Studies (Universiteit Twente), Communication, Health and Life Sciences (Wageningen University), Management of Innovation (Erasmus Universiteit), Strategic Management (Erasmus Universiteit en Tilburg University) en Organisational Change & Consulting (Erasmus Universiteit). De commissie acht deze opleidingen sterk verwant omdat zij een soortgelijke instroomdoelgroep bedienen, omdat de programma's een substantiële overlap vertonen met het programma van de voorgenomen opleiding en omdat zij hun studenten voor (min of meer) dezelfde beroepen opleiden. De commissie acht wo masters die een substantiële overlap vertonen met het programma van de voorgenomen opleiding en studenten voor (min of meer) dezelfde beroepen opleiden verwant omdat de voorgenomen opleiding ook toegankelijk is voor studenten met een wo bachelor en omdat de wo masters toegankelijk zijn voor hbo bachelorstudenten die een premaster volgen. De instroom van de sterk verwante opleidingen is in de afgelopen vijf jaar gestegen.

Daarnaast is de commissie van mening dat de voornoemde wo masteropleiding Management, Policy Analysis and Entrepreneurship in the Health and Life Sciences (Vrije Universiteit Amsterdam) aanverwant is aan de voorgenomen opleiding. De commissie is verder van mening dat de volgende opleidingen ook aanverwant zijn aan de voorgenomen opleiding: de wo masters Management, Policy Analysis and Entrepreneurship in the Health and Life Sciences (Vrije Universiteit Amsterdam), Management Publieke Sector (Universiteit Leiden), Business Administration (aangeboden door zes instellingen), Human Resource Management (Erasmus Universiteit en Universiteit Groningen), Human Resource Studies (Tilburg University) en Research in Public Administration and Organizational Science (Universiteit Utrecht). De commissie acht deze opleidingen aanverwant omdat zij raakvlakken vertonen met de voorgenomen opleiding, maar dat zij ofwel een andere instroomgroep bedienen, ofwel hun studenten voor andere beroepen opleiden, ofwel dat hun programma's niet substantieel overlappen met de voorgenomen opleiding. De instroom van de aanverwante opleidingen is in de afgelopen vijf jaar gestegen.

Tabel 3. Instroom eerstejaarsstudenten in verwant voltijd en deeltijd bekostigd onderwijsaanbod

Opleiding	Instelling	'16-'17		'17-'18		'18-'19		'19-'20		20-'21	
		VT	DT	VT	DT	VT	DT	VT	DT	VT	DT
M Interdisciplinary Business Professional (49291)	Hanzehogeschool Groningen					27		26		37	
M Public Administration (60020)	Erasmus Universiteit Rotterdam	180		213		203		215		304	
	Universiteit Leiden	144		183		187		207		228	
	Universiteit Twente	35		40		33		43		32	
M Beleid, Communicatie en Organisatie (60052)	Vrije Universiteit Amsterdam	177		192		172		203		165	
M Bestuurs- en Organisatiewetenschap (60446)	Universiteit Utrecht	152		158		156		153		168	
M Bestuurskunde (66627)	Radboud Universiteit Nijmegen	85		69		115		93		86	
	Tilburg University	31		25		20		32		40	
	Vrije Universiteit Amsterdam	79	43	105	33	94	35	84	40	110	46
M Communicatiewetenschap (66615)	Radboud Universiteit Nijmegen	75		65		90		91		97	
	Universiteit van Amsterdam	288		284		277		281		259	
	Vrije Universiteit Amsterdam	147		141		138		106		132	
M Communication Studies (60713)	Universiteit Twente	102		76		80		75		80	
M Communication, Health and Life Sciences (66652)	Wageningen University	71		67		67		53		59	
M Management of Innovation (60458)	Erasmus Universiteit Rotterdam	85		98		79		83		89	
M Strategic Management (60066)	Erasmus Universiteit Rotterdam	168		190		186		215		343	
	Tilburg University	184		300		248		254		270	
M Organisational Change & Consulting (60457)	Erasmus Universiteit Rotterdam	47		41		39		31		52	
M Management, Policy Analysis and Entrepreneurship in the Health and Life Sciences (60803)	Vrije Universiteit Amsterdam	106		110		114		101		143	
M Management Publieke Sector (60416)	Universiteit Leiden	64		88		142		121		120	
M Business Administration (60644)	Erasmus Universiteit Rotterdam	201	105	169	81	162	73	169	2	313	125
	Radboud Universiteit Nijmegen	208		274		310		299		358	
	Rijksuniversiteit Groningen	195		233		245		246		319	
	Universiteit Twente	202		196		162		169		206	
	Universiteit van Amsterdam	625		552		528		572		925	
	Vrije Universiteit Amsterdam	551		586		676		714		606	
M Human Resource Management (60645)	Erasmus Universiteit Rotterdam	44		33		28		21		45	
	Rijksuniversiteit Groningen	64		62		66		54		69	
M Human Resource Studies (60075)	Tilburg University	110		102		114		150		166	
M Research in Public Administration and Organizational Science (60391)	Universiteit Utrecht	17		15		14		8		10	
Totaal Verwant		2050	43	2247	33	2211	35	2245	40	2551	46
Totaal Aanverwant		2387	105	2420	81	2561	73	2624	2	3280	125
Totaal		4437	148	4667	114	4772	108	4869	42	5831	171

Bron: DUO

De aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van een belangstellingsenquête onder studenten van zeven hbo bacheloropleidingen waarvan afgestudeerden voor de voorgenomen opleiding in aanmerking komen. De aanvrager verwacht dat in het eerste jaar in elk geval een instroom van 25 studenten wordt verwacht, die uit zal groeien tot een structurele instroom van 40 tot 45 studenten per jaar vanaf 2025. De commissie acht deze prognose realistisch.

De commissie heeft bij criterium a geconstateerd dat de aanvrager niet heeft aangetoond dat de voorgenomen opleiding Transities en Stakeholder Engagement aansluit op een arbeidsmarktbehoefte. Derhalve heeft aanvrager evenmin aangetoond dat er ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Vestiging van de opleiding in Utrecht heeft enig negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod gezien de vestiging van de sterk verwante wo masteropleiding Bestuurs- en Organisatiewetenschap en de aanverwante wo masteropleiding Research in Public Administration and Organizational Science van de Universiteit Utrecht.

De commissie concludeert dat er geen ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo master Transities en Stakeholder Engagement te realiseren. De aanvraag voldoet niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

Advies aan de NVAO over de naam- en taalkeuze en Croho indeling

De commissie merkt op dat hierboven is geconstateerd dat de voorgenomen hbo master Transities en Stakeholder Engagement sterke verwantschap vertoont met een aantal bestaande opleidingen. Omwille van de transparantie van het opleidingsaanbod adviseert de commissie om de naam van de voorgenomen opleiding aan te laten sluiten bij de reeds geregistreerde opleidingsnamen. De commissie stelt op basis van de geschetste inhoud van de voorgenomen opleiding voor om de opleidingsnaam aan te laten sluiten bij de opleidingsnaam *Beleid, Communicatie en Organisatie*.

Bovendien heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de hbo master Transities en Stakeholder Engagement in het Croho onderdeel Gedrag en maatschappij wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van verwante bestaande opleidingen.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naam- en taalkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekeizers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekeizers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.